

Asker
kommune

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Vår referanse
Rune Schjørlien

Deres referanse
200704148-/GT

Dato: 12.10.10

HØRINGSUTTALELSE NOU 2010:5 ”AKTIV DELTAKELSE, LIKEVERD OG INKLUDERING – ET HELHETLIG HJELPEMIDDELTLIBUD

Viser til brev datert 16.06.10 der Arbeidsdepartementet ber om tilbakemeldinger på forslag til endringer i forvaltning, organisering og finansiering på hjelpemiddelområdet.

Asker kommune, ved avdeling forebygging og rehabilitering, har følgende kommentarer/innsspill;

UTVALGETS FORSLAG

1.4.1 Utvalgets forslag om lovendringer og å sette ned et lovutvalg

Vi støtter forslaget om å nedsette et lovutvalg som skal vurdere behov for endringer i dagens lovverk. Vi er fornøyd med at inngangsvilkårene er foreslått endret og er enige i at funksjonsnivå skal vektas mer og at det dermed ikke skal være krav om årsakssammenheng med sykdom, skade og lyte.

Med utgangspunkt i utredningen synes vi hjelpemiddelbegrepet har blitt for omfattende. Her defineres hjelpemidler som, tekniske hjelpemidler, behandlingshjelpemidler, tilskudd, opplæringstiltak og funksjonsassistent. Vi mener at det med fordel kan forenkles. Eksempel: Funksjonsassistent kan legges inn under et annet lovverk jfr. BPA-ordningen.

1.4.2 Tilråding om økt bruk av tilskudd til hjelpemidler

I utgangspunktet støtter vi forslaget om et mer fleksibelt hjelpemiddelsystem. I en del saker som for eksempel omhandler behov tilpasninger av bolig, mener vi tilskudd kan være et godt alternativ til varig utlån av hjelpemiddel. I Asker kommune har vi gode erfaringer med ordningen hvor det gis tilskudd til utbedring av bolig i stedet for heisløsning. Imidlertid ser vi at ved økt bruk av tilskudd dukker det opp en del problemstillinger som må utredes nærmere. Vi nevner; på hvilke hjelpemiddelområder skal tilskuddsordningen gjelde, hvordan skal den praktiseres? Hva med ansvar for reparasjon og service på hjelpemidlene? Hva med gjenbruk og resirkulering? Vil økt bruk av tilskudd være kostnadseffektivt? Hva forventes det at det lokale formidlingsapparatet skal ha kompetanse på? Hvilken rolle skal kommunale terapeuter

ha når det søkes om tilskudd i stedet for hjelpemiddel? Hvilke beløpsgrenser skal gjelde?

Hvis det åpnes opp for en økt bruk av tilskudd må det skje etter nøye vurderinger av hva som kan søkes tilskudd på. Innføringen må også skje gradvis.

1.4.3 Forslag om å opprette et rådgivende ekspertorgan

Vi støtter forslaget om at brukerorganisasjoner kan være representert. Ser imidlertid en utfordring i forhold til hvilke organisasjoner som skal være representert. Viktig at alle blir hørt. Det kan fort bli slik at man *er seg selv nærmest*. Mandatet til et slikt utvalg må være klart og tydelig.

1.4.4 Forslag om økt kommunalt ansvar for basishjelpemidler i dagliglivet

Vi mener at økt kommunalt ansvar kan være bra, men er usikre på i hvilken grad? I løpet av de senere år har kommunene allerede fått større ansvar innen hjelpemiddelformidlingen. Dagens formidling av hjelpemidler er et komplisert system som fordrer et godt samarbeid mellom flere aktører. I kommune-Norge er det store forskjeller på hvordan den enkelte kommune er "utstyrt" i forhold til kompetanse, kapasitet, lokale hjelpemiddellagre, hjelpemiddelteknikere/vaktmestere med mer. Slik situasjonen er nå, mener vi det er vanskelig å sikre et helhetlig og rettferdig hjelpemiddeltilbud hvis basis hjelpemidler og hjelpemidler til pleie og omsorg overføres til kommunene. Ovennevnte hjelpemiddelområder utgjør majoriteten av hjelpemidler som formidles. Ved å gå fra en "sentralfinansiering" til rammeoverføringer ser vi også en stor utfordring i å sikre tilstrekkelig økonomi innen dette området. Kommunene prioriterer ulikt samt at de har forskjellig økonomisk handlingsrom. Vi mener at i stedet for å innføre en så omfattende endring bør stat og kommune se på alternative løsninger. Et forslag er å videreutvikle ordningen med fremskutte lagre som vi i Asker kommune har høstet gode erfaringer med. En slik ordning gir en raskere formidling samt at den gir økt gjenbruk/resirkulering. Den innebærer at staten finansierer hjelpemiddelet til første bruker, men at kommunene står for gjenbruk og sørger for rett hjelpemiddel til riktig bruker etter førstegangsutlån fra hjelpemiddelsentralen.

1.4.5 Forslag som gjelder aktivitetshjelpemidler og utstyr til trening, stimulering og lek

Vi støtter forslaget om oppheving av aldersgrensen på 26 år. Kunstig skille mellom trening og aktivitet.

1.4.6 Forslag til opprydding på området tilskudd til opplæringstiltak

Ingen kommentarer.

1.4.7 Forslag om økt ansvar for hjelpemidler, tilrettelegging og opplæring i barnehage- og opplæringsloven

Det går et klart skille mellom pedagogiske hjelpemidler og andre typer av hjelpemidler som for eksempel innen området mobilitet og ADL. Skal barnehager og skoler ha økt ansvar for å utrede behov utover de pedagogiske og følge opp disse, må det ansettes flere personer med helsefaglig bakgrunn. Hvis ikke forutsetter det en stor grad av samhandling med kommunens helsetjenester. De som har ”tenkt ut” løsningene må også kunne følge opp bruken.

1.4.8 Forslag om opprydding i ansvaret for behandlingshjelpemidler

Ingen kommentarer

1.4.9 Forslag i tilknytning til tilrettelegging av bolig

Vi mener at forslaget vil føre til at for mange instanser blir involvert og dermed en fragmentering av ansvar. Det vil medføre en fare for ytterligere byråkratisering. Ved utredning av trappeheis og andre løfteanordninger kreves det i dag et samarbeid med kommunehelsetjeneste, ekspertise fra firma og kontaktpersoner på hjelpemiddelsentralene. Utvalgets forslag vil bety at Husbanken skal vurdere ut i fra helsemessige årsaker om søker skal få stønad til heis eller ikke. Er det ønskelig at de skal håndtere taushetsbelagte opplysninger? Eller er det meningen at kommunens terapeuter skal gjøre vedtakene? Forslaget om å overføre hjelpemiddelsentralenes funksjon til Husbanken støttes ikke.

1.4.10 Forslag om opprydding i ansvaret for ortopediske hjelpemidler og høreapparater

Vi skjønner ikke helt at ortopediske hjelpemidler og høreapparater omtales i samme avsnitt. Når det gjelder formidling av høreapparater er det svært viktig at de som har ansvar for formidlingen ser mennesket i omgivelsene. Valg av høreapparat må ses i sammenheng med brukers øvrige funksjonsnivå, motorisk og kognitivt. Dette gjøres i liten grad i dag. Mange høreapparat brukere trenger i tillegg andre hørselstekniske hjelpemidler, og et godt samarbeid med lokale formidlere og hørselshjelpere er viktig.

1.4.11 Forslag om samling av virkemidler i en ny arbeidsmarkedslov

Vi ønsker å understreke viktigheten av at de som veileder i forhold til hjelpemidler må ha tilstrekkelig kompetanse på området. Vår erfaring er at NAV lokalt ikke har det i dag. Det finnes liten kompetanse.

1.4.12 Sterkere og mer tilgjengelige kompetansemiljøer – arbeidsliv

Forslaget støttes. En forutsetning for å få til gode hjelpemiddelløsninger for brukere i arbeidslivet.

1.4.13 Forslag om tilretteleggingstilskudd til alle arbeidsgivere

Forslaget støttes.

1.4.14 Forslag om hjelpemidler og VTA (varig tilrettelagt arbeid)

Forslaget støttes.

1.4.15 Forslag i tilknytning til forsøksordningen med funksjonsassistent

Vi mener at stønad til en slik tjeneste ikke bør høre innunder lovverk for hjelpemidler.

1.4.16 Forslag i tilknytning til forsøksordningen med arbeids- og utdanningsreiser

Ingen kommentarer.

1.4.17 Behov for et kompetanseløft, satsing på forskning og innovasjon.

Ingen kommentarer.

Avsluttende kommentar

Det å fokusere på at hensiktsmessig hjelpemiddel kommer til riktig tid er både viktig og bra. Dagens formidlingssystem kunne kanskje ha fungert bedre hvis en del ting hadde blitt rettet på. Det vi ofte opplever er at det tar lang tid fra vedtak foreligger til utlevering av hjelpemidlet skjer. Konsekvensene av dette kommer særlig til syne i forhold til barn når det gjelder aktivitets- og sesonghjelpemidler. For oss som sogner til NAV Hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus opplever vi det innen flere hjelpemiddelområder. I den forbindelse stiller vi oss undrende til den foretatte sammenslåingen av disse to hjelpemiddelsentralene. Vår erfaring er at sammenslåingen ikke har bedret situasjonen. Med et så stort nedslagsfelt i forhold til antall innbyggere, mener vi at flere mindre sentraler ville ha fungert bedre. Vi opplever også mangel på "ekspertise" når vi kontakter hjelpemiddelsentralen. Det gjelder både kapasitet og faglig kompetanse.

Vi mener også at utdanningen for ergoterapeutene kunne ha inneholdt mer i forhold til formidling av hjelpemidler. Videre ville et fastlønnstilskudd for ergoterapeuter kanskje ha stimulert flere kommuner til å ansette flere ergoterapeuter. Vi har i flere år også etterspurt lesetilgang i HMS-applikasjonen ved hjelpemiddelsentralene. En slik datatilgang ville ha vært ressursbesparende både for kommunene og sentralene. På sikt ønsker vi oss et felles kommunikasjonssystem.

På vegne av ergoterapitjenesten i Asker

Rune Schjørlien
Mellomleder med ansvar for hjelpemiddelformidlingen
Avdeling forebygging og rehabilitering